

Waardevol Tiel

Werkgroep voor cultuurhistorie
en leefomgeving

Geef erfgoed en monumenten een plek in uw verkiezingsprogramma 2026 Augustus 2025

Geachte fractie,

In maart 2026 kiezen inwoners van Tiel een nieuwe gemeenteraad. Wij roepen u op om in uw verkiezingsprogramma nadrukkelijk aandacht te geven aan ons erfgoed — niet alleen gebouwen, maar ook ons karakteristieke rivierenlandschap en de natuur in en om de stad..

Tiel viert 6000 jaar bewoning

De jubileumjaren 2025 en 2026 markeren 6000 jaar menselijke aanwezigheid in het gebied. Een uitgelezen moment om het erfgoed niet alleen te vieren, maar ook duurzaam te versterken. Je kunt dat niet vieren zonder ook te durven investeren in erfgoed, natuur en landschap. Zonder die inzet wordt het een ongeloofwaardig verhaal.

Tiel heeft een rijk verleden dat zichtbaar is in monumenten, landschappen en verhalen. Groen en natuur dragen bij aan een leefbare stad.

Dat is zichtbaar nu de binnenstad letterlijk fleuriger is geworden. Erfgoed versterkt onze identiteit, leefomgeving en aantrekkingskracht voor bewoners en bezoekers. Het draagt bij aan de lokale economie, steden met erfgoed trekken bezoeker zoals onderzocht door Platform 31 en het Europese EHHF initiatief. Wij gaan uit van twee uitgangspinten:

- Er kan veel bereikt worden door overleg.
- Waar het gaat om groen in en om de stad is het een kwestie van beheer met een oog voor de natuur.

Een structurele aanpak

De gemeente Tiel herijkt in 2025 haar erfgoedbeleid. Dit biedt kansen om erfgoed duurzaam te verankeren in beleid. Zeker waar het gaat om historische gebouwen en monumenten is capaciteit voor handhaving belangrijk. Monumenten worden aangetast door verbouwingen, eigenaren komen bij restauraties voor stevige investeringen te staan.

Investeer als gemeente in het behoud van historisch erfgoed, maak de woorden waar. Waardevol Tiel wil daarover graag meedenken en pleit voor:

- structurele samenwerking tussen gemeente, provincie, inwoners, eigenaren en maatschappelijke partners;
- voldoende budgetten voor handhaving, behoud en onderhoud;
- erfgoed als basis voor ruimtelijke planvorming.

Waardevol Tiel

Werkgroep voor cultuurhistorie
en leefomgeving

Vuistregels voor erfgoedbeleid

Om uitwerking te geven aan de bescherming van historisch erfgoed is het voorstel om een afwegingskader op te stellen. Daarbij

1. Beschermen

- Maak werk van de aanwijzing van monumenten
- Wijs gebouwen aan uit de Wederopbouw- en Post '65-periodes.
- Onderzoek de mogelijkheden die beschermde dorps of stadsgezichten bieden

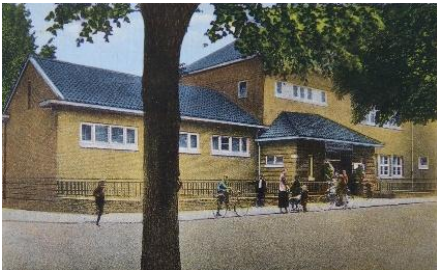

2. Verduurzamen

- Behoud bestaande historische objecten aan of in een gebouw bij isolatie en renovatie.

3. Herbestemmen vóór sloop

- Sloop is niet duurzaam en vaak duurder dan herbestemming. Ga daarover het gesprek aan met eigenaren.

4. Planontwikkeling met erfgoed als basis

- Werk met een actuele cultuurhistorische waardenkaart.
- Versterk de historische binding in nieuwe wijken. Gebruik historisch-topografische benamingen of kijk of veldkenmerken of beplanting bewaard kunnen worden.

5. Voorkomen van verval

- Ga het gesprek aan met eigenaren bij gebrekkig onderhoud
- Voer bouwhistorische analyses uit vóór ingrijpende verbouwingen.
- Handhaaf regels.

Waardevol Tiel

Werkgroep voor cultuurhistorie
en leefomgeving

6. Versterk de beeldkwaliteit

- Regel reclame-uitingen en puienbeleid om visuele vervuiling te voorkomen.
- Behoud de historische uitstraling van de stad.

Het cultuurlandschap van de Linge

Het Lingelandschap in de gemeente Tiel, van Kellen tot Wadenhoijen. In de middeleeuwen kreeg het gebied vorm toen een dam bij Tiel in 1304 de Linge versmalde. Zo ontstond een vruchtbare streek vol agrarische activiteit, met zichtbare sporen van haar geologische verleden. Steilwanden, verdwenen molens, historische dammen en oude weggetjes zoals de Eng getuigen van een rijk verleden. Kromme akkers herinneren aan middeleeuwse ploegtechnieken. Er is een grote ecologische waarde. Hoewel het gebied als 'Waardevol Landschap' en 'Nationaal Landschap' geldt, dreigen besluiten het open karakter aan te tasten.

- Handhaaf het open karakter van het Lingelandschap
- Bevorder agrarisch natuurbeheer in het Lingegebied

Natuur in en om de stad

Recent onderzoek van ondermeer het Planbureau voor de Leefomgeving en Sovon toont aan dat in de bebouwde kom de natuur rijker kan zijn dan in de omliggende gebieden. Dat geldt ook voor Tiel. Het betreft beeldbepalende vaak oudere bomen, plantsoenen en groenstroken. Tiel heeft al het nodige groen in de bebouwde kom, beheer die met een oog voor natuurwaarden.

Ook begraafplaatsen als "Ter Navolging" hebben bijzondere flora en fauna. Daarnaast kan de stad bogen op de Willemswaard en Wetland Passewaay. Dat zijn gebieden die onder de bescherming van Natura 2000 vallen en voor de Tielenaars volop gelegenheid tot ontspanning bieden.

Waardevol Tiel

Werkgroep voor cultuurhistorie
en leefomgeving

- Breng de beeldbepalende bomen in kaart en zet in op behoud
- Breng de belangrijke parken en groene elementen in beeld en stem het beleid op het vergroten van de biologische waarde af.
- Zoek daarbij de samenwerking met omwonenden

Tot slot

Gebruik de raadsperiode 2026–2030 om erfgoed ,of het nu gaat om historisch erfgoed of natuur in en om de stad, structureel te verankeren in gemeentelijk beleid. Erfgoed of het nu om monumenten of groen gaat, is geen sta-in-de-weg, maar het fundament voor de toekomst.

Veel succes met uw verkiezingsprogramma. Voor vragen of overleg staan wij altijd tot uw beschikking.

Met vriendelijke groet,

Waardevol Tiel

Werkgroep voor Cultuurhistorie & Leefomgeving

www.waardevoltiel.nl | info@waardevoltiel.nl

